

Кръгла маса „Пенсионната реформа в България - постижения, проблеми, перспективи“

ЩЕ БЪДЕ ЛИ ДЪРЖАВАТА МАЩЕХА ЗА ПЕНСИОНЕРИТЕ

● Как ще се отрази по-ниската осигурителна тежест

С около 630 млн. лв. ще се увеличи дефицитът в НОИ и през следващата година той ще стане близо 1.400 млрд. лева. Не се очаква обаче някакво подобряване на средата в посока на осезаемо увеличение на работни места или на работни заплати. Затова осигурителният институт поиска пълна компенсация, т.е. тези намалени осигурителни вноски в НОИ да бъдат компенсирани с допълнителна субсидия от бюджета. Ако осигурителната тежест през следващата 2006 г. падне с 6%, в българския бизнес ще остане ресурс от 650 млн. лв., а ако намалението е с 5% - около 550 млн. лева. Работниците няма да спечелят - частта от вноската, която те ще плащат, ще нарасне от 30 на сто на 35%, но за работодателите ще намалее от 70 на 65 процента. Така бизнесът ще спечели двойно.

вото да се пенсионират съответно осем и три години по-рано от лицата от трета категория и да чакат времето, когато ще придобият право на пенсия от първия стълб. Нарушава се принципът на справедливостта, защото те могат да упражняват трудова дейност и да се радват на много по-висока социална защита от трета категория трудещи се.

Българската пенсионна система не разполага с достатъчно механизми, за да отговори на изискването за гъвкавост на пазара на труда. Вярно е, че в това отношение ще продължи практиката за „откупуване“ на пенсионни права на завършили висше образование. Но липсват процедури и схеми за предсрочно пенсиониране. Голям брой лица на пенсионна възраст не могат да се възползват от своите пенсионни права поради това, че не са удовлетворили изискването за определен брой точки. В този смисъл съществуващата законодателна уредба не е гъвкава.

Начинът, по който функционира точковата система, противоречи на

Поради намалението на общата осигурителна вноска работещите ще плащат върху по-ниска база.

● През 2006 г. при заплата 160 лв. вместо 19.92 лв., както е в момента, работникът ще плаща 19,88 лв., т.е. - с 4 стотинки по-малко.

● При заплата 320 лв. сега наетият дава 39,84 лв., а догодина - 39,76 лв. - с 8 ст. по-малко.

● При 600 лв. работникът ще плаща с 15 ст. по-малко на месец.

● Ако общата тежест падне с 5%, а не с 6% за минимална заплата от 160 лв., работещият ще внася 52 ст. повече, при 320 лв. - 1 лев повече, при 600 лв. - близо 2 лв.

средства, за да компенсират поскъпналите горива или да се разплатят с контрагентите си - сподели **Йордан Христов**, управител на **Националния осигурителен институт**. - Ако се появи ефект от намалението на вноската, той вероятно ще е в следващите години“.

Според Христов НОИ е пропуснал да получи близо 600 млн. лв. заради подобните мерки, предприети за облекчаване на бизнеса през 2000 година. Тази сума е точно толкова, колкото сега институтът получава като субсидия от държавата. Проблемът може да бъде решен само ако държавата „влезе“ в осигуряването и започне да плаща част от вноските, но не с пари от данъците, а с външен

ресурс. Необходими са малко над един милиард лева.

В България трябва да се създаде фонд, подобен на създадените „Сребърен фонд“ в Белгия и „Буферен фонд“ в Португалия. В тях са се вливали всички излишци от социалното осигуряване и държавния бюджет, приходи от приватизация и от концесии.

За България това означава резерв от 8 млрд. лв. в такъв фонд, като държавата може да ползва същите източници на средства, за да се включи за известно време в осигуряването. През това време спешно трябва да се натрупа т. нар. „Сребърен фонд“ за радикално решение за увеличение на доходите на хората от третата възраст.

„Споделям идеите за промяна на така нареченото точково осигуряване и считам, че спешно трябва да се освободим от дублирането на фактора възраст при излизането в пенсия“, каза държавният глава **Георги Първанов** при откриването на кръгла маса на тема „Пенсионната реформа в България - постижения, проблеми, перспективи“ в резиденция „Бояна“, състояла се в края на септември т.г. По думите му такава промяна ще намали разходите за инвалидни пенсии, ще бъде облекчена работата на органите по експертизата на работоспособността и ще бъдат предпазени много хора от включването им в корупционни схеми.

Според президента в пенсионната система друг проблем е липсата на гъвкави системи и възможност за предсрочно пенсиониране, както и формулата за определяне на размера на пенсиите. Президентът посочи още, че индексацията на пенсиите не бива да се извършва в средата на годината, а в началото на всяка бюджетна година.

„Министерството на труда и социалната политика твърдо застава зад това съотношението между осигурителните вноски между работодател и работещи да бъде 65 към 35 за следващите 10 години“, заяви министърът на труда и социалната политика **Емилия Масларова** при откриването на форума. Според нея е крайно време социалната пенсия и минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст да бъдат отделени, защото социалната пенсия е социална помощ, а минималната пенсия е за осигурителен принос.

НЕРЕШЕНИТЕ ПРОБЛЕМИ С ПЕНСИОННАТА РЕФОРМА

Българската пенсионна система

все още не може да осигури на възрастните хора достоен жизнен стандарт - обясни в своето експозе социалният министър. Според данни на НОИ средният месечен размер на личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на един пенсионер към 30.06.2005г. е около 117 лв. Това означава, че пенсионната система функционира по начин, който подце-

нява трудовия принос на гражданите. Средният размер на пенсията освен това подсказва, че той едва извежда възрастния индивид над условния праг на бедност от 102 лв. Около 46% от българските пенсионери получават пенсии под този праг.

Формирани са диспропорции при реализацията на възможностите за получаване на пенсионни права на отделните категории трудещи се. Това възпрепятства процеса на повишаване гъвкавостта на пазара на труда и понижава атрактивността на алтернативните форми на заетост за българските граждани.

Идеята за тристълбовата пенсионна система е видоизменена. Така например във втория стълб - осигуряване в професионални пенсионни фондове, се създава възможност за по-ранно пенсиониране. Лицата от първа и втора категория труд имат пра-

нейните основни принципи. Налице е двустранно влияние на фактора възраст - един път като изискване за придобиване на пенсионни права, и втори път като критерий, определящ броя на точките. Така едно лице трябва да продължи да се труди, въпреки че е изпълнило условието за 100 точки, но не е удовлетворило това за пенсионна възраст.

ОСИГУРИТЕЛНИЯТ ИНСТИТУТ ЗАПОЧВА ДА ИЗПЛАЩА ПЕНСИИ С ПАРИ ОТ ДАΝЪЦИ

Политиката на намаление на осигуровките е правилна, но не е панацея за бизнеса. Тя увеличава субсидиите от държавата и изкривява осигурителните взаимоотношения.

„Първоначалната реакция на работодателите ще е да ползват тези

КАКВО МИСЛЯТ РАБОТОДАТЕЛИТЕ?

Дикран Тебеян, заместник-председател на Българска стопанска камара

Резултатите, отчетени от НОИ за очакваното изпълнение на бюджета, показват, че тази година на светло са излезли на пазара на труда нови 10 000 души. Средният осигурителен доход вече е достигнал 336 лв. Догодина се очаква да достигне 365 лева. Това означава, че няма да има намаляване, а ръст на заплатите. През тази година предстоят сериозни разходи на бизнеса. 6% от намалението на осигуровките на практика ще бъдат „изядени“ от консумативите - повишението на цените на електрическата енергия, по-високите акцизи и ДДС върху енергийните цени - 16% повишение на ел. енергията, повишаване на цената на природния газ. Освен това през тази година предстоят много сериозни инвестиции за изпълнение на европейската програма - екологични, инвестиции за подобряване на условията на труд, за изпълнение на санитарно-хигиенни изисквания на ЕС в хранителната промишленост. Международно изследване, което сравнява номиналния ръст на заплатите с инфлацията и се оказва, че България е на 5-о място в света по нарастване на реалните доходи.

Предложенията за улесняване на по-ранното пенсиониране не е реално.

Нашите политици са забили поглед само в краткосрочни перспективи - колко ще увеличим пенсиите, какво ще стане с бюджета за следващата година, дали не можем да облекчим условията за пенсиониране. Няма поглед в средносрочна и дългосрочна перспектива. Никой не се интересува от неблагоприятната демографска ситуация - т.е. няма ли след 10 години на двама работещи да се падат по 3-ма пенсионери.

Защото правата лесно се дават, но трудно се отнемат. Днес ще могат около 50-100 хиляди души да си откупят 5 години стаж и да се пенсионират по-рано, но всяка година броят на работещите ще намалява. Точно сега на трудовия пазар навлизат по-малко от младите хора, защото това са годините с ниска раждаемост. След това ще дойде периодът, когато ще навлязат поколенията, родени през кризисните 1990-1995 г. Демографската картина ще се влошава, а емиграцията няма да намалява след влизането ни в ЕС. Не е ясно как ще се отрази това на пенсионната система след 10-20 години. Дори сега да предприемем драстични мерки за повишаване на раждаемостта, това поколение ще навлезе на пазара на труда едва след 20 години. Демографските прогнози са най-точни и определящи за развитието на икономиката. ЕС поставя въпроса за утежняване на достъпа за пенсия. Тези препоръки се правят, защото след 50 години западноевропейските страни очакват да достигнат до положението, в което сега е България - един работещ да издържа един пенсионер.

ВИНЕТКИ ЗА РЕПУБЛИКАНСКАТА ПЪТНА МРЕЖА

(Продължава от стр. 2)

ТАБЛИЦА ЗА ЦЕНИ НА ВИНЕТНИ СТИКЕРИ

ЗА БЪЛГАРИ В ЛЕВОВЕ				ЗА ЧУЖДЕНЦИ В ЕВРО			
година	2005	2006	2007	година	2005	2006	2007
Камиони с повече от две оси				Камиони с повече от две оси			
Седмични	39	42	46	Седмични	49	49	23.52
Месечни	97	105	114	Месечни	124	124	58.29
Годишни	541	585	633	Годишни	689	689	323.65
Автобуси с повече от 8 места, камиони с 2 оси				Автобуси с повече от 8 места, камиони с 2 оси			
Седмични	20	22	24	Седмични	25	25	12.27
Месечни	49	53	58	Месечни	61	61	29.66
Годишни	271	293	317	Годишни	345	345	162.08
Леки автомобили с не повече от 8 места				Леки автомобили с не повече от 8 места			
Седмични	4	4.40	4.80	Седмични	5	5	2.45
Месечни	10	11	12	Месечни	12	12	6.14
Годишни	54	58	63	Годишни	69	69	32.21